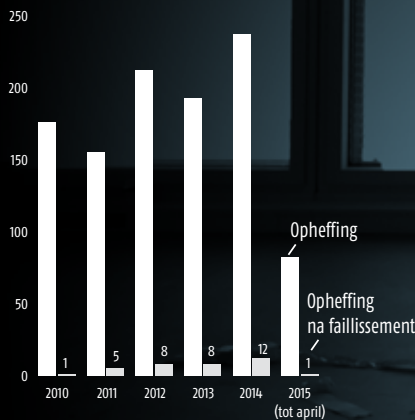

Crisis laat zijn sporen na

Hoe gaat het met de advocatuur nu het economische klimaat aantrekt? Wisselend. Cijfers tonen dat de problemen nog niet weg zijn. Ook heeft de advocatuur te maken met een structureel veranderde markt. Toch zijn grote kantoren optimistisch.

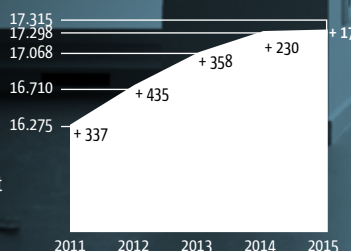
Sabine Droogleever Fortuyn

Minder/meer failliet

Faillissementen en opheffingen van advocatenkantoren tot april 2015.

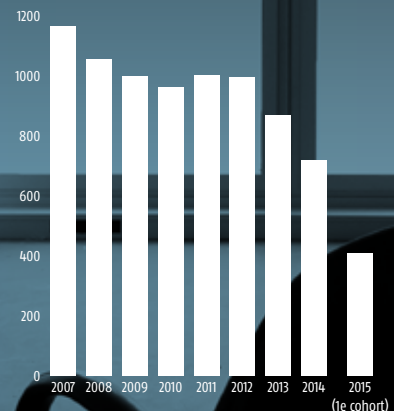
Bron: Kamer van Koophandel Nederland.

Groei balie neemt af

Aantal advocaten in Nederland.

Bron: Nederlandse orde van advocaten.

Instroom stagiaires

Aantal stagiaires neemt af sinds 2007.

Bron: Nederlandse orde van advocaten.

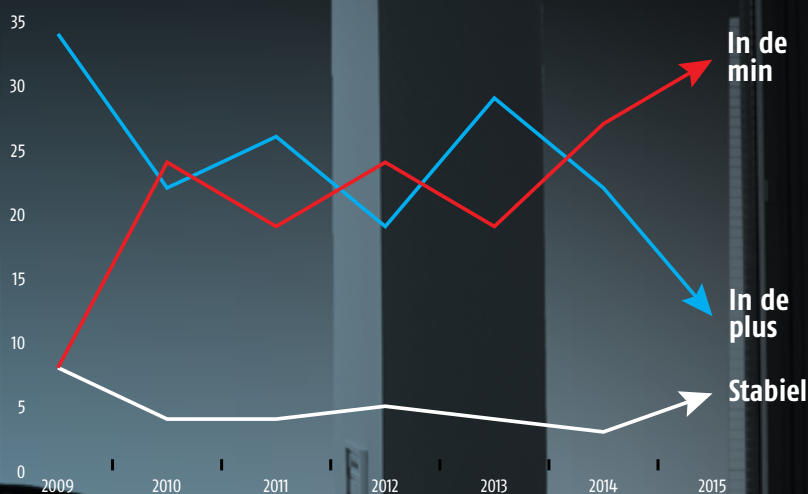
‘De sterke groei in de vraag naar uitzendkrachten gedurende de afgelopen maanden bevestigt het beeld dat we nu hebben van de economie: het herstel lijkt aan te houden,’ schreef ABN AMRO-sectorbankier Han Mesters afgelopen voorjaar. Er zijn tekenen van economisch herstel. Werkt de verbetering van het economische klimaat door in de advocatuur?

In oktober 2013 maakte het *Advocatenblad* voor het laatst de balans op. Daaruit kwam naar voren dat advocaten te kam-

pen hadden met dalende omzetcijfers. Tussen 2008 en 2013 gingen enkele tientallen kantoren failliet en het aantal opheffingen steeg. De jongste cijfers tonen op dit vlak geen verbetering. Sterker, ze tonen een verslechtering.

Het aantal faillissementen en opheffingen in 2014 steeg ten opzichte van 2013. Binnen de top 50 van Nederlandse advocatenkantoren (naar aantal advocaten) zien steeds meer kantoren het aantal fte's slinken: *big law* krimpt. Daar staat een groei van het aantal kleine (nichekantoren) tegenover.

Verder is er tussen 2011 en 2015 een voortdurende daling van de groei van de balie waar te nemen. Het aantal stagiaires dat jaarlijks toetreedt tot de beroepsgroep slonk vanaf 2007. Sinds de invoering van de nieuwe Beroepsopleiding Advocaten in september 2013 slonk dat aantal extra hard. In maart 2015 was weer een voorzichtige groei waar te nemen in de instroom van het aantal stagiaires: 7,5 procent ten opzichte van dezelfde periode in 2014. Positieve geluiden zijn er ook. Accountants- en advieskantoor Baker Tilly Berk

Big law krimpt

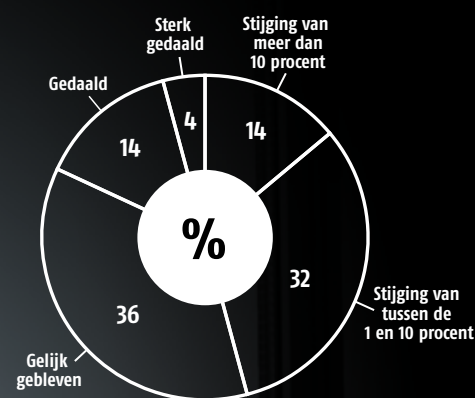
Top 50: wie groeide en wie kromp?
Bron: Stand van de Advocatuur 2015.

interviewde in mei 2015 22 bestuurders van grote advocatenkantoren. Hieruit blijkt dat 46 procent van de kantoren de afgelopen twee jaar een omzetgroei heeft gerealiseerd. Bij ruim een derde (36 procent) bleef de omzet gelijk, 18 procent had met een omzetsdaling te kampen. Voor de komende twee jaar zijn ze optimistisch. Van de ondervraagde bestuurders rekt 68 procent op een omzetstijging, terwijl 32 procent een gelijk blijvende omzet verwacht.

Het economische herstel werkt voor insolventierechtadvocaten averechts. Maar los daarvan is de markt structureel veranderd. De verhoging van de competentiegrens voor de kantonrechter van 5.000 naar 25.000 euro heeft de concurrentie tussen advocaten en andere juridische dienstverleners behoorlijk

opgeschroefd. Rechtsbijstandverzekeraars die de afgelopen twintig jaar een vlucht hebben genomen, snoepen van de markt. Digitalisering maakt de markt transparanter, wat ook leidt tot meer concurrentie. De komst van buitenlandse kantoren zet de concurrentieverhoudingen extra op scherp. En dan zijn er nog de bezuinigingen op gefinancierde rechtsbijstand en de verhoging van de griffierechten die de markt op scherp zetten.

Emilie van Empel, deken van het arrondissement Breda-Middelburg ziet dat kantoren die zich hebben gespecialiseerd op gefinancierde rechtsbijstand ermee stoppen. 'Het gaat om vier kantoren in de afgelopen twee jaar. Een eenpitter van vijftig jaar of ouder lukt het soms niet om zich heel snel om te

Omzet grote kantoren

Omzetontwikkeling in de afgelopen twee jaar volgens bestuurders van 22 grote advocatenkantoren.

Bron: Accountants- en advieskantoor Baker Tilly Berk, mei 2015.

scholen.' Paul Manning, deken van het arrondissement Overijssel deelt deze observatie. 'Op het gebied van gefinancierde rechtsbijstand houden we ons hart vast. Er zijn al kantoren gestopt die alleen op dat gebied werkten. Als de bezuinigingen doorgaan, staat er een kaalslag te wachten.' In andere rechtsgebieden gaat het volgens Manning niet slechter dan twee jaar geleden, maar het niveau van voor de crisis komt volgens de Overijsselse deken niet meer terug. 'Zaken komen niet meer als gebraden duiven binnengevlogen.'

Ook Paul Wilmink, voormalig deken van Gelderland, ziet dat 'je steeds harder moet werken, strijden, knokken voor opdrachten. We zijn uit het dal, maar dat betekent niet dat we uit de problemen zijn.'